

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2279/19
13.9.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марије Терзић, председника већа, Јелене Стојилковић и Ивана Илића, чланова већа, у парници тужиоца "ОТР банка Србија" а.д. из Новог Сада, као правног следбеника "Војвођанске банке" а.д. Нови Сад, против тужене С.Н из ..., ул. ... бр. ..., коју заступа Слободан Режа, адвокат из Панчева, ул. В. Р. Путника бр. 3, ради исплате дуга, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 68/18 од 26.12.2018. године, по одржаној главној расправи закљученој дана 13.9.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 68/18 од 26.12.2018. године.

УКИДА СЕ решење о извршењу Основног суда у Панчеву бр. Иив-172/16 од 09.08.2016. године у делу у коме је обавезана тужена С.Н као извршни дужник да извршном повериоцу "Војвођанска банка" а.д. Нови Сад, на име дуговања из уговора о дугорочном динарском кредиту бр. ... од ... године исплати износ од 1.537.464,81 динар, са законском затезном каматом од 20.07.2016. године до исплате и трошкове извршног поступка у износу од 9.400,00 динара.

ДОЗВОЉАВА СЕ ПРЕИНАЧЕЊЕ тужбе учињено поднеском тужиоца од 27.11.2018. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца "ОТР банка Србија" а.д. из Новог Сада, као правног следбеника "Војвођанске банке" а.д. Нови Сад па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена С.Н из ... да тужиоцу на име дуга исплати износ од 91.421,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.11.2018. године до исплате, те 2.746,57 динара на име дуговања за редовну камату и 71.241,23 динара на име дуговања за затезну камату, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца "ОТР банка" а.д. Нови Сад, као правног следбеника "Војвођанске банке" а.д. Нови Сад, да се обавезе тужена С.Н. из ... да тужиоцу исплати на име дуга преко досуђеног износа од 91.421,00 динара, до траженог износа од 914.210,67 динара са законском затезном каматом од 10.11.2018. године до

исплате, преко досуђеног износа од 2.746,57 динара до траженог износа од 27.465,74 динара и преко досуђеног износа од 71.241,23 динара до траженог износа од 712.412,32 динара, као **НЕОСНОВАН**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати износ од 26.216,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 28.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Панчеву ИИв 172/16 од 09.08.2016. године и обавезана је тужена да тужиоцу на име дуговања из уговора о дугорочном динарском кредиту бр. 10/05 од 11.07.2005. године исплати износ од 1.537.464,81 динар, са законском затезном каматом почев од 20.07.2016. године до исплате и трошкове извршног повериоца у износу од 9.400,00 динара и у том делу је усвојен тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, делимично је укинута исто решење у делу у коме је обавезана тужена да тужиоцу исплати износ преко 1.537.464,81 динар до тражених 1.559.464,81 динар, те на име предујма трошкова јавног извршитеља износ од 21.236,79 динара и у том делу је тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 56.487,32 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је у ставовима првом и трећем изреке, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11...18/20), а по закљученој главној раправи пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 383 став 3 ЗПП, овај суд је нашао да је жалба делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, али се изјављеном жалбом основано указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 374 став 1 у вези са чланом 199 Закона о парничном поступку, а која повреда је утицала на правилност побијане пресуде.

Међутим, сходно члану 373 став 3 ЗПП, предмет није могао бити враћен првостепеном суду на поновно суђење, већ је другостепени суд у смислу чл. 369 став 3 и 370 ЗПП, након одржане расправе, отклонио учињену битну повреду и дозволио преиначење тужбе и након тога одлучио о тужиочевом захтеву.

Поновним извођењем доказа на расправи пред другостепеним судом и њиховом оценом извршеном у складу са чланом 8 ЗПП, утврђено је да је “Војвођанска банка” а.д, чији је правни следбеник “ОТР банка” а.д., као извршни поверилац против тужене као извршног дужника поднела предлог за извршење на основу веродостојне исправе-менице бр. ... ради наплате дуга у износу од 1.559.464,81 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2016. године до исплате, а по основу уговора о дугорочном динарском кредиту бр. 10/05 од 11.07.2005. године. Решењем о извршењу Основног суда у Панчеву Иив 172/2016 од 09.08.2016. године, усвојено је предложено извршење али је по приговору извршног дужника решењем истог суда од 03.11.2016. године наведено решење стављено ван снаге у делу којим су одређени средство и предмет извршења и укинута су све до тада спроведене извршне радње.

“Војвођанска банка” а.д. Нови Сад, чији је правни следбеник “ОТР банка” Нови Сад, и тужена С.Н, уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, као корисник кредита, закључили су дана године уговор о дугорочном динарском кредиту бр. ... Уговор је закључен на основу Уредбе о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2005. годину и Уговора о регулисању међусобних односа у реализацији програма дугорочног кредитирања регистрованих пољопривредних газдинстава од 09.02.2005. године закљученог између Банке, Републике Србије-Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду и Гаранцијског фонда.

Чланом 1 уговора одређено је да у циљу финансирања пројекта регистровано пољопривредно газдинство корисника кредита банка одобрава кориснику кредита дугорочни кредит у износу од 15.000 евра у динарској противвредности, по средњем званичном курсу НБС који важи на дан пуштања кредита у течај. Истим чланом је уговорено да средства кредита у висини од 10% обезбеђује Банка из свог потенцијала, а Министарство обезбеђује средства у висини од 90% од износа кредита. Одобравање кредита у делу средстава који по овом основу обезбеђује Министарство, Банка врши као администратор у име и за рачун Министарства.

Чланом 2 је уговорено да кредит се одобрава за намену куповине трактора. Кредит се кориснику одобрава на рок од 5 година који се рачуна почев од дана пуштања кредита у течај. На износ средстава кредита банка обрачунава редовну камату по стопи од 2,75% на годишњем нивоу. Своје потраживање у висини од 80% износа главног дуга и редовне камате банка обезбеђује гаранцијом Гаранцијског фонда, која се издаје по налогу корисника кредита у корист банке, уз годишњу провизију Гаранцијског фонда у висини од 0,25% од издате гаранције. Износ кредита и отплатних анuitета утврђују се у еврима, са обавезом корисника кредита да доспеле анuitете плаћа у динарској противвредности по средњем званичном курсу НБС који важи на дан плаћања. Обрачун и припис редовне камате и провизије по гаранцији на стање дуга корисника кредита, врши се применом валутне клаузуле. Отплата главног дуга и камате по кредиту и провизије по гаранцији врши се у једнаким шестомесечним анuitетима израженим у еврима, уплатом на рачун банке у динарској противвредности сваке рате по средњем званичном курсу НБС важећем на дан плаћања. Отплата главнице кредита врши се са одложеним роком враћања од 12 месеци, који почиње да тече почев од пуштања кредита у течај и укључује се у укупни рок отплате кредита. Банка ће у периоду доцње,

на сва доспела, а ненаплаћена потраживања по овом уговору обрачунавати и приписивати законску затезну камату.

Чланом 4 уговора предвиђено је да Банка гаранцијом Гаранцијског фонда обезбеђује 80% њених потраживања по основу главног дуга и редовне камате по уговору. Гаранција се издаје на основу уговора о издавању гаранције, закљученог између корисника кредита и Гаранцијског фонда, а банка се обавезује да у име и за рачун корисника кредита, као налогодавца по гаранцији, поднесе захтев Гаранцијском фонду за издавање гаранције.

Чланом 5 уговора је предвиђено да на име обезбеђења наплате доспелих потраживања Банке и Министарства по уговору и Гаранцијског фонда по уговору о издавању гаранције, корисник кредита се обавезује да преда банци после закључења уговора, а пре пуштања кредита у течај, девет бланко потписаних и оверених меница корисника кредита, од којих банци три, Министарству три и Гаранцијском фонду три, са овлашћењем да се исте могу попунити као менице са доспећем "по виђењу" и клаузулом "без протеста" и поднети на наплату. Као средство обезбеђења предвиђена је и хипотека првог реда која се успоставља на основу уговора о кредиту и хипотекарне изјаве оверене код суда на непокретности у сувласништву Р.Н, оца тужене, у корист банке за обезбеђење потраживања по уговору о кредиту у делу средстава кредита који финансира банка, а која нису обезбеђена гаранцијом за износ од 1.500 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем званичном курсу НБС на дан наплате доспеле обавезе, увећано за затезну камату; у корист Министарства за обезбеђење наплате потраживања по уговору у делу средстава кредита који обезбеђује Министарство за износ од 13.500 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем званичном курсу НБС на дан исплате доспеле обавезе и у корист Гаранцијског фонда за обезбеђење потраживања по уговору о издавању гаранције за износ од 2.277 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем званичном курсу НБС на дан наплате доспеле обавезе (прилог два-обрачун удела потраживања за успостављење реалног обезбеђења).

Чланом 7 уговора је предвиђено да се Банка обавезује да, као администратор, пусти у течај кредит у свему према условима уговора, а корисник кредита у целини прихвата наведене услове под којима се кредит одобрава и неопозива се обавезује да ће код отплате кредита у свему поступати у складу са условима. Чланом 10 уговора је предвиђено да банка може једнострано раскинути уговор и/или прогласити сва потраживања по уговору доспелим, као и активирати сваки/све инструменте обезбеђења у случају, између осталог, неизмиривање једне доспеле рате према плану отплате, ни по истеку рока одређеног у опомени банке.

Тужена је као трасант потписала 11.07.2005. године бланко меницу у корист "Војвођанске банке" а.д. као ремитента. Меница садржи калузуле "без извештаја" и "без протеста". Како тужена није редовно измиривала своје обавезе из уговора о кредиту, тужилац је ову меницу попунио на износ од 1.559.464,81 динар са означеним датумом доспелости 19.07.2016. године.

По покретању овог поступка ради измирења дуга према тужиоцу, тужена је извршила две уплате и то дана 02.06.2017. године уплатила је износ од 12.000,00

динара, а дана 31.10.2018. године износ од 10.000,00 динара.

Тужена је током поступка истакла приговор делимичног недостатка активне легитимацијена страни тужиоца. Притом је учинила неспорном висину обрачунатог дуга из коначно постављеног тужбеног захтева из поднеска од 27.новембра 2018. године, којим је преиначена тужба на износ од 914.220,67 динара на име главног дуга, 27.465,74 динара на име обрачунате редовне камате и 712.412,32 динара на име обрачунате затезне камате, све са пресеком на дан 10.11.2018. године.

Поступак у овој правној ствари започет је предлогом за дозволу извршења на основу веродостојне исправе - менице и предмет овог спора био је менични дуг. Преиначењем тужбе из поднеска од 27.новембра 2018. године, којим је обрачунат дуг тужене према тужиоцу на дан 10.11.2018. године, на који начин је проширен период на који се односи потраживање тужиоца, а уједно је извршено раздвајање главног дуга, од редовне и затезне камате обрачунатих до тог момента и исказаних у номиналним износима, тужилац је своје потраживање засновао на уговору о дугорочном кредиту који је закључио са туженом.

Налазећи да су испуњени услови за преиначење тужбе из чл.199 Закона о парничном поступку, овај суд је дозволио то преиначење и одлучио као у ставу трећем изреке.

Законом о облигационим односима и то одредбом члана 1065 прописано је да се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени број новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Одредбом члана 1066 истог закона прописано је да уговор о кредиту мора бити закључен у писменој форми; уговором о кредиту утврђују се износ, као и услови давања, коришћења и враћања кредита.

Ценећи приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, а који приговор је током поступка истакла тужена, овај суд је оценио да је тај приговор делимично основан. Ово стога што из садржине уговора о дугорочном динарском кредиту од 11.07.2005. године који су парничне странке закључиле, произилази да је тим уговором туженој одобрен кредит у укупном износу од 15.000 евра у динарској противвредности, али да је тужилац као банка из свог потенцијала обезбедила средства кредита у висини од свега 10% а остатак износа кредита који је обезбедило Министарство, банка је одобрила као администратор у име и за рачун Министарства.

Активну легитимацију за наплату целокупног дуга тужилац црпи из члана 1 уговора. Међутим, из овог члана произилази да се Банка у том члану легитимисала само као администратор који наступа у име и за рачун Министарства и то само ради одобравања и пласмана кредита у делу средстава који обезбеђује Министарство, па по становишту овог суда банка је активно легитимисана да потражује само износ ненаплаћеног потраживања на име главног дуга, редовне камате и затезне камате у оквиру средстава које је она одобрила-износ од 1.500 евра у динарској противвредности. Како је реч о висини од 10% од укупног износа кредита, то је овај суд тужбени захтев

банке усвојио за висину од 10% од укупно потраживаног износа, док је за преостали износ, због недостатка активне легитимације у том делу, тужбени захтев одбијен као неоснован.

Приликом доношења овакве одлуке овај суд је имао у виду да је у уговору о дугорочном динарском кредиту наведено да је исти закључен на основу Уговора о регулисању међусобних односа у реализацији Програма дугорочног кредитирања закљученог између Банке, Републике Србије-Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду и Гаранцијског фонда којим уговором су очигледно регулисани комплатни међусобни односи између ова три субјекта. Тужилац, међутим, није доставио наведени уговор иако је у смислу правила о терету доказивања из чл. 231 ЗПП на њему било да докаже да је овлашћен на наплату целокупног износа дуга. Истовремено, из приложеног доказа-уговора о дугорочном динарском кредиту следи да је једино постојало овлашћење банке да као администратор у име и за рачун Министарства одобри и пласира средства кредита у делу кредита који је обезбедило Министарство.

Такође је цењено да је 80% потраживања Банке на основу главног дуга и редовне камате по уговору банка обезбедила гаранцијом Гаранцијског фонда. Наведено је, међутим, без утицаја на доношење другачије одлуке, будући да је према Правилима пословања Гаранцијског фонда ("Сл. гласник РС", бр. 81/03) и то Прилога један у коме је дат образац уговора о регулисању међусобних односа у пословима издавања гаранција, банка у случају да корисник кредита не измири доспелу обавезу по кредиту, у року важења гаранције, подноси Фонду писмени захтев за наплату гаранције од условом да је претходно покушала наплату од корисника кредита.

Стога је тужбени захтев делимично усвојен уз претходно укидање решења о извршењу у усвајућем делу, односно у делу у коме није стављено ван снаге. На досуђени износ главног дуга тужиоцу је досуђена и законска затезна камата почев од 10.11.2018. године до исплате применом чл.277 ст.1 ЗОО.+

Одлучујући о трошковима поступка, овај суд је сразмерно успеху тужиоца у спору, применом члана 150, 153 и 154 ЗПП, досудио тужиоцу трошкове на име таксе за предлог за дозволу извршења и таксе на одлуку, а према вредности усвојеног дела захтева, а све према важећој ТТ.

С обзиром на успех тужене у другостепеном поступку туженој су досуђени трошкови тог поступка у износу од 28.500,00 динара на име састава жалбе од стране адвоката 18.000,00 динара и заступања на једном одржаном рочишту, према важећој АТ.

**Председник већа-судија
Марија Терзић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић